

El catalanisme contra Colom

Editorial – abril 2022

Com podrà comprovar el lector, el títol d'aquest editorial és directe i sense embuts i la imatge que acompanya aquest paràgraf, tan nítida i transparent com l'aigua de pluja.

Deia Napoleó, allò de, «la realitat té límits, l'estupidesa no», i en aquest moment tan convuls de la nostra història, aquesta delicada línia que separa la realitat, d'aquesta estupidesa, segurament l'hem superada amb escriure.

Un dels mals del nostre temps i de la nostra societat, és el fet que hem creat una sèrie d'eines, que s'encarreguen de pensar per nosaltres. Dit d'altra manera, hem delegat l'acció de pensar en altres. Així, ens trobem que per tenir una opinió sobre qualsevol aspecte, necessitem acudir als famosos tertulians dels mitjans de comunicació, aquells polifacètics personatges a qui Einstein, Mozart o Tolstoi no els hi arriben a la sola de les sabates. O potser també ens cal córrer al quiosc a comprar aquells diaris que ens explicaran la seva realitat. És aquella rigorosa premsa que sobreviu gràcies a les subvencions de l'administració, sempre i quant, no s'equivoquin amb les notícies. I

som també aquella mateixa societat que encara, necessita l'opinió del Sr. Pedrerol i el seu «Jugones», per decidir si el nostre equip ha jugat bé, o en tot cas ha fet el ridícul.

Anem una mica més al moll de l'os. Comencem per Colom. El que estem vivint en els darrers anys al voltant de la figura de l'almirall Cristòfor Colom, ens hauria de fer avergonyir a tots aquells que tinguem una mica de criteri. La campanya desfermada en la darrera dècada envers el personatge, és de dimensions bíbliques. Qualsevol persona que acabés d'arribar al nostre país, veient tot el que es diu i s'escriu sobre el navegant, pensaria que ell és el culpable de totes les guerres, desastres climatològics, misèries humanes i d'altres caos que han existit al llarg de la humanitat.

A tot això, cal afegir, el fet que tot aquell que es dediqui a fer recerca sobre el personatge i la seva gesta, i ho faci amb una certa mirada crítica, amb rigor, i des d'un marc, multidisciplinari, fugint de tot dogmatisme i estereotip, serà titllat nogensmenys, que de dimoni i de sacríleg, independentment que els seus coneixements estiguin molt per sobre d'aquells que actuen de jutges.

La història hauria d'estar deslligada de la política, però, malauradament, això no és possible, i en un país com el nostre, que ha patit tanta ocupació, repressió i substitució, aquest lligam està a l'ordre del dia.

Des del Cercle Català d'Història, ho hem dit infinitat de vegades i ens reiterem en aquesta qüestió: agradi o no, Cristòfor Colom és el pal de paller de la història de Catalunya, és el nus gordià que un cop desfet, pot fer caure tot el castell de cartes amb el que s'ha ocultat la realitat del nostre país. Descobrir Colom, ens ha de dur a descobrir una realitat que sempre ha estat allà, però que mai hem volgut veure. Per què?, doncs, perquè un discurs gravat a foc en el nostre subconscient des de

nens, és tan sòlid com la columna que sustenta un edifici, i desconstruir-lo és quasi impossible. No hi encara persones que neguen la teoria de l'evolució?, o qui encara diu que la terra és plana?, o qui continua pensant que vivim en una democràcia plena?

Els nanos de la generació de qui escriu, en allò que dèiem «*la catequesi*», vam aprendre a recitar el Parenostre, i moltes dècades després i sense haver exercit en l'àmbit de cap religió, encara el recordem de cap a peus. D'igual manera recordem el nom de les tres caravel·les de Colom: la Niña, la Pinta i la Santa Maria, que realment no es deien així, però que queda molt bé per completar la pel·lícula.

Avui dia, cap historiador seriós d'arreu, tant castellà com estranger, comparteix la idea que Colom fos un genocida i que maltractés als indígenes que va trobar al Nou Món, per contra, hi ha tot un gruix dins de col·lectius aliens a la història, que treballen sense descans per instal·lar a les nostres ments, un relat destinat a crear una imatge, a un personatge que poc o res té a veure amb el que d'ell es diu.

Per dir-ho d'una manera planera, Colom es va limitar a fixar una ruta d'anada i tornada a Amèrica i establir uns ponts comercials amb les cultures d'aquells territoris. Es va limitar també a aplicar la justícia que regia a l'època en funció del càrrec que ocupava i això ho va fer fins i tot amb els seus homes, i a més, és prou coneguda la seva lluita amb el rei (fixeu-vos que no dic reina), per aconseguir del monarca, les garanties necessàries de què els indígenes serien respectats i justament tractats, en els intercanvis comercials. Sovint s'oblida que Colom va ser denunciat per altres colons i encadenat pel fet de defensar els nadius americans com a vassalls dels Reis Catòlics, en oposició a aquells que els tractaven com a esclaus.

D'aquí a explicar, que el mal de totes les atrocitats demostrades o no, que poguessin devenir posteriorment per part dels colonitzadors, de la península o d'altres països, o que el desgavell en la governança d'aquells territoris, o de totes les malalties del món, fossin responsabilitat de Colom, diu molt poc de tots aquells que fan seves, les dites afirmacions. Cal no confondre el descobriment del Nou Món amb la posterior colonització que, certament, va tenir conseqüències devastadores per a la majoria dels pobles indígenes de tot el continent americà, d'igual manera que també fou devastadora, la colonització britànica d'Amèrica del Nord.

Com hem dit anteriorment, Colom és el pal de paller que ha de desfer molts artificis historiogràfics i per aquest motiu, cal demolir-lo, cal que no interessi a ningú, i que hom tingui una imatge diametralment oposada de la realitat. Així, no és d'estranyar, que en qualsevol conferència o

xerrada que donem en aquest país, no falti mai la pregunta del milió per part d'algú del públic: «Però, ens interessa que Colom sigui català?».

La feina està aconseguida. No estem pensant amb rigor sinó amb l'estómac. No he escoltat mai preguntar-se a un romà, si interessa que Juli Cèsar sigui d'aquelles contrades, o a un castellà qüestionar-se si interessa que el Cid fos paisà seu, o fins i tot, a un anglès, preguntar-se el mateix sobre l'almirall Nelson.

Deia el gran hispanista John Elliott, que «aquells que volen tombar monuments (...) ignoren a consciència el context històric.

Hem parlat de per què passa això, però, qui ho provoca?, qui actua d'aquesta manera tan irracional creant un relat dirigit al desprestigi del personatge?

La resposta a aquesta pregunta comportaria molts i molts fulls de text que segurament el lector, no estaria disposat a llegir. També comporta molts interessos diferents i d'origens també diferents. Per exemple, els italians, ja que els hi posen en safata de plata, no renunciaran a la defensa de la genovesitat de l'almirall, encara que això suposi justificar l'enorme quantitat de documents falsos que s'han creat al llarg del segle XIX i XX. A ells no els hi passa pel cap, definir-lo com a genocida.

Per als espanyols, la simple possibilitat que Colom fos català o que l'empresa fos finançada i executada per catalans, és sinònim de demolició de la seva història i no és d'estranyar tanta desaparició documental relativa al cas.

Pels nord-americans, la cosa va per una altra banda. En el seu cas, el conegut moviment antiracista Black Lives Matter, s'origina dins de la comunitat afroestadounidenca. Comença l'any 2013 com a resposta a les diverses morts d'afroamericans a causa d'armes de foc per l'acció policial, a la defensa dels negres gais, transsexuals, a les dones negres, etc., és a dir, contra el racisme, la violència policial i els abusos contra el col·lectiu negre. Tirar estàtues, en canvi, que no

té res a veure amb les reivindicacions del moviment, és una acció que per a aquells que l'han promogut, els ha permès fer molt més visible el problema, ja que és un fet molt cridaner i de fort impacte mediàtic. Com veiem, no té res a veure amb els fonaments del moviment.

Demagògia, propaganda per interessos que res tenen a veure amb la història i la memòria. Però, i pels catalans?, que suposa això pels catalans? I és aquí, on rau el problema que vivim actualment, que no és altra que la lluita del catalanisme modern vers Colom.

Expliquem-ho. La nostra societat, encara que no vulgui recordar-ho, és la que va perdre, especialment dues guerres clau: 1714 i 1936 i això, es miri com es miri, té implicacions demolidores.

Encara que molts han volgut mirar cap a una altra banda, un Estat i sobretot com

l'espanyol, manté el poder si controla tot el que té a veure amb ell i en aquest sentit, els partits catalans, ja des del retorn a la democràcia, han estat farcits de gent col·locada amb una clara finalitat: controlar aquests espais. Especialment, els partits d'esquerres, i moltes entitats de la societat civil, així com la universitat i d'altres ens, gestores de pensament, n'estaven farcides. Durant el darrer terç del segle XX, no va caldre l'activació d'aquestes cèl·lules, però a partir del segle XXI, amb la presa de consciència del sotmetiment a què estava subjecte el país i amb la deriva nacional i independentista que comença a prendre la societat catalana, és quan les alarmes es disparen i comencen els moviments fins i tot, de creació de nous partits amb finalitats clares. El mapa polític de finals del pujolisme amb el que, tenim avui dia, s'assemblen com un ou a una castanya.

Suposem també, que ningú descobrirà avui, com des de sectors polítics, de comunicació i socials, es treballa incansablement, per desactivar tot el moviment nacional i com d'una manera o altra, s'intenta aïllar tot allò que hi tingui a veure. Fins i tot el mateix Barça, ha hagut de patir en les seves carns, la gosadia de ser un referent mundial, i en conseqüència, un altaveu, de la realitat

política catalana. Que ningú pensi ara, que tot el que ha passat al club, ha estat un cúmul de mala sort i de mala gestió!

Avui dia, i parlem amb coneixement de causa, es fa molt difícil tenir canals de difusió públics per a explicar el resultat de qualsevol estudi realitzat sobre la figura de Colom, o organitzar qualsevol tipus d'activitat que tinguin una visió positiva, constructiva i sense censura de la realitat d'aquella epopeia que va canviar el món conegut fins aleshores. Afegir a més, que tot investigador que

vagi en aquesta línia, generalment és menystingut i fins i tot humiliat amb arguments insostenibles i sempre, sense dret a rèplica.

Des de fa uns anys, s'ha creat un nou terme per a definir als investigadors colombins: pseudohistoriadors! És aquest un terme que implica directament, no ser considerat historiadors i implica alhora, un menysteniment i una inducció a la degradació de l'especialista. Aquells que d'una manera o altra van crear aquesta definició, sempre es reconeixen com a no experts en el tema, però, així i tot, es permeten el luxe d'actuar de jutges. El món al revés.

Són aquests, culpables d'alguna cosa? Evidentment, però més encara, ho és també aquell que des de l'autoritat que li dona un càrrec, els continua permetent d'actuar, d'aquesta manera gens científica i vergonyosa. Carta blanca.

Tota aquesta problemàtica, també desmunta una altra falsedat induïda des de certs estaments, la que diu que és l'independentisme qui vol convertir Colom en català. La realitat com podeu veure, és ben diferent. La catalanitat de Colom, només depèn dels investigadors.

Sigui com sigui, la recerca, el coneixement i la perseverança fan que cada dia, coneguem més i més de tot el que envoltà al mític personatge i especialment des de l'arribada de les noves tecnologies, això ja no tingui aturador. Més tard o més aviat, la realitat preval, com ho han fet, les

dades aportades per especialistes que demostren que la llengua materna de Colom era el català, o que el port de Pals existeix realment, o que Colom era noble i no pas un plebeu com s'ha intentat tergiversar, i tantes coses més.

Per acabar i perquè ningú tingui dubtes. A Barcelona, el monument a Colom és tot un referent per al ciutadà. Tant és així, que l'estima incondicional que aquest ciutadà té per l'almirall, és inconscient, no hi ha explicació. Si a un madrileny no li pots tocar la Cibeles, a un barceloní no li toquis Colom. I malgrat tot el bombardeig d'informació malintencionada a què està exposat, cada cop que emergeix una mica més de la seva veritat, aquell lema que acompanyà la construcció del dit monument, pren més força que mai:

«Honorant Colom, Catalunya honora els seus fills predilectes.»

A tots aquells que pretenen descosir la peça clau de la nostra història, teniu mala peça al teler!

Redacció CCH